

การสร้างแนวคิด รูปแบบและขั้นตอนการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็กเรื่องตำนานเมืองลุ่ม

The Concept Creation Form and Process of Designing Creative Performances for Children the Legend of Muang Lom

กมลชนก สุวรรณประเวศ¹ สุรัตน์ จงดา² และอัศวิทย์ เรืองรอง³

Kamonchanok Suwanprawek, Surat Jongda and Akhawit Ruengrong

Received: December 24, 2022

Revised: February 27, 2023

Accepted: March 02, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและออกแบบการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็กเรื่องตำนานเมืองลุ่ม เพื่อเป็นสื่อการเรียนการสอนในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์และความกตัญญูให้เกิดขึ้นกับเด็ก รวมไปถึงเป็นการสร้างความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นผ่านกระบวนการแสดง ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มผู้มีความรู้ด้านตำนานเมืองลุ่ม และกลุ่มผู้มีความรู้ความสามารถด้านการเขียนบทละครสำหรับเด็ก นักแสดงหุ่นเชิด นักแต่งเพลง นักออกแบบเครื่องแต่งกายและแสง-สี จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้วิธีการสามเส้า เพื่อนำไปสู่กระบวนการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม ผลการวิจัย พบว่า การแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม ใช้แนวคิดการแปรรูปวรรณกรรมในการสร้างสรรค์บทละครให้อยู่ภายใต้เรื่องของการปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์และความกตัญญู ซึ่งมีรูปแบบการแสดงที่ใช้แนวคิดละครสำหรับเด็กมาผสมผสานกับรูปแบบการแสดงที่หลากหลายโดยมีขั้นตอนในการสร้างสรรค์ 7 ขั้นตอน คือ 1) การออกแบบบท

¹⁻² สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์; Bundipatnasilpa Institute

³ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา; Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ละคร 2) การคัดเลือกนักแสดง 3) การออกแบบตัวละครหุ่น 4) การออกแบบลีลาท่าทางการเคลื่อนไหว 5) การออกแบบดนตรีและเพลง 6) การออกแบบเครื่องแต่งกาย และ 7) การออกแบบฉาก แสง สี และอุปกรณ์ประกอบการแสดง

คำสำคัญ: การสร้างแนวคิด, การแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก ตำนานเมืองลุ่ม, ขั้นตอนการแสดง

Abstract

This research article aimed to study and design creative performances for children on the Legend of Mueang Lom to be an instructional media in instilling the virtue of honesty and gratitude in children including creating knowledge about the history of the local area through the performance process. It was a qualitative research. A group of important informants were a group of people with knowledge on the Legend of Mueang Lom and a group of people with knowledge and ability in writing plays for children, puppet performers, composers, costume designers and light-color, totaling 17 people. The research tool was an unstructured interview form. The data were analyzed and validated using a triangulation method to lead the process of creative performances for children on the Legend of Mueang Lom. The results of the research revealed that creative performances for children on the Legend of Mueang Lom using the concept of literary transformation to create plays under the theme of cultivating the virtue of honesty and gratitude which had a performance style that used the concept of a children's drama combined with a variety of performance styles, with 7 creative steps: 1) drama design, 2) casting, 3) puppet character design, 4) movement design, 5) music and song design, 6) costume design, and 7) stage set, light and color and props design.

Keywords: Conceptualization, Creative Performances for Children, Legend of Mueang Lom, Performance Stages

บทนำ

คุณธรรมถือเป็นพื้นฐานทางด้านจิตใจที่ทำหน้าช่วยควบคุมการกระทำของมนุษย์ให้อยู่ในความถูกต้องดีงาม โดยคุณธรรมถือเป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างความเข้มแข็งให้กับสังคม รวมทั้งเป็นแรงขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าของสังคม ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการพัฒนาทางด้านวัตถุ ที่มีอิทธิพลต่อความคิดและค่านิยมของคนในสังคมเป็นอย่างมากที่ให้ความสำคัญกับวัตถุมากกว่าด้านจิตใจ ซึ่งส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและพฤติกรรมของบุคคลจนทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางด้านจิตใจ จนเป็นปัญหาของสังคมไทยที่นับวันก็เพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้น จากการขาดคุณธรรมในตนเอง โดยมีการแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงขาดไร้ซึ่งความเมตตา ความกรุณา ความซื่อสัตย์ มีความเห็นแก่ตัวเพิ่มมากขึ้น เห็นแก่ผู้อื่นน้อยลง ไม่เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์มีการทำร้ายกันและกันมากขึ้น ซึ่งเป็นภาพสะท้อนของสังคมที่แสดงถึงความเสื่อมทางจิตใจอย่างเห็นได้ชัดเจน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาด้านจิตใจให้เกิดขึ้นในตัวบุคคลให้มากที่สุด ซึ่งควรเริ่มปลูกฝังวางรากฐานตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะช่วงวัย 9-12 ปีตามทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ ถือว่าเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของเด็กในการเรียนรู้และเหมาะสมมากในการพัฒนาการทางด้านคุณธรรมที่จะสอนให้เด็กเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดถูกผิด และเป็นแนวทางในการตัดสินใจการกระทำ การปลูกฝังคุณธรรมและเจตคติให้แก่เด็กตั้งแต่วัยเยาว์จะช่วยให้เด็กพัฒนาคุณธรรมและเจตคติขึ้นในตัวเองอย่างได้ผล ซึ่งจะต้องหาวิธีที่เหมาะสมกับวัยและความสนใจของเด็ก เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะนิสัย คุณธรรม และเจตคติที่ดีและเหมาะสม (พูนสุข บุญยสวัสดิ์, 2561) นอกจากนี้การปลูกฝังคุณธรรมให้ตั้งแต่วัยเล็กก็เพื่อที่เด็กจะได้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนาของประเทศชาติ ทำให้ทางภาครัฐได้ตระหนักถึงการพัฒนาบุคคลในด้านของจิตใจเป็นสำคัญ จึงได้มีการกำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนส่งเสริมคุณธรรมให้เกิดขึ้นกับเด็ก เพื่อสร้างค่านิยมให้เด็กเป็นคนดีมีคุณธรรม มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยใช้คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการควบคู่ไปกับการสร้างการเรียนรู้ให้แก่เด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) ซึ่งคุณธรรมเหล่านี้นอกจากจะถูกบรรจุอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนบทเรียนรายวิชาต่าง ๆ แล้ว ยังมีปรากฏสอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมต่าง ๆ เช่น นิทาน นวนิยาย เรื่องเล่าหรือแม้กระทั่งเรื่องราวตำนานต่าง ๆ อีกด้วย

ตำนานเมืองลุ่ม ถือเป็นเรื่องราวมุขปาฐะที่ปรากฏในรูปแบบของตำนานบอกเล่าที่ถูกส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นกันมาอย่างยาวนานของอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยเรื่องราวของตำนานเมืองลุ่มนั้นมีเนื้อหาที่บอกเล่าเกี่ยวข้องกับบุคคลสำคัญและความเป็นมาของท้องถิ่น นอกจากนี้

ตำนานเมืองลุ่มยังมีแนวคิดหลักที่สะท้อนถึงเรื่องของคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความมีน้ำใจ และความกตัญญู ผ่านการกระทำของตัวละครที่ปรากฏในตำนาน ที่เป็นการบ่งบอกถึงผลกระทบที่เกิดจากการขาดคุณธรรมความซื่อสัตย์ ที่ไม่รักษาคำพูดและการไม่กตัญญูต่อผู้มีพระคุณก็จะนำไปสู่การเสื่อมสลายของสังคมได้ เนื่องจากการเผยแพร่ตำนานเมืองลุ่มแต่เดิมนั้นเป็นการเรียนผ่านหนังสือที่บันทึกไว้ หรือฟังจากการบอกเล่าบรรยายเพียงเท่านั้น จึงส่งผลทำให้เด็กเกิดความไม่สนใจ เบื่อหน่าย ทำให้ไม่สามารถจดจำเนื้อหาเหล่านั้นได้ ขาดการสร้างองค์ความรู้และเกิดสำนึกรู้อย่างแท้จริง ดังนั้นจึงต้องอาศัยวิธีการสร้างการเรียนรู้ด้วยวิธีต่าง ๆ ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กได้หันมาสนใจมากขึ้น และสามารถที่จะจดจำเรื่องราวได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันสังคมได้เข้าสู่ยุคสมัยที่มีความเปลี่ยนแปลงไป การบูรณาการจึงเป็นสิ่งสำคัญและเป็นตัวเชื่อมโยงที่ทำให้เด็กในปัจจุบันได้เข้าถึงคุณธรรมจริยธรรมได้ง่ายและเข้าใจมากขึ้น จึงมีการพัฒนาโดยการนำเอาตำนานมาสร้างเป็นการแสดง เพื่อนำมาใช้เป็นสื่อประกอบการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กผ่านกระบวนการแสดงละครที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้ (ทิตินา แซมมณี, 2550)

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาและออกแบบการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม โดยการศึกษาแนวคิด รูปแบบและขั้นตอนของการสร้างสรรค์การแสดง เพื่อที่จะนำมาพัฒนาและสร้างเป็นแนวทางใหม่ให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กในยุคปัจจุบัน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนในการปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์และความกตัญญูให้เกิดขึ้นกับเด็ก รวมไปถึงเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจการรับรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นผ่านกระบวนการแสดงละคร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาและออกแบบการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่มีการผสมผสานและบูรณาการองค์ความรู้ทางสังคมศาสตร์ และศิลปะการแสดง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพในการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร หนังสือ ตำรา สิ่งสื่อพิมพ์ต่าง ๆ และการศึกษาภาคสนามจากการสัมภาษณ์ ซึ่งได้กำหนดมีวิธีการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภูมิหลังประวัติศาสตร์ศรีเทพ ตำนานเมืองลุ่ม รูปแบบการแสดง กระบวนการเรียนรู้

สำหรับเด็ก แนวคิดทฤษฎีในการวิจัยและกระบวนการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานจากแหล่งข้อมูล และวิทยบริการของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) โดยผู้วิจัยใช้วิธีแบบเฉพาะเจาะจง (Sample-specific) ในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

2.1 บุคคลที่มีความรู้ความสามารถด้านการเขียนบทละครสำหรับเด็ก ผู้กำกับละครเวที นักแสดงหุ่นเชิด นักแต่งเพลง นักออกแบบเครื่องแต่งกาย ช่างแสง-เสียง ผู้สร้างฉาก นักดนตรี จำนวน 11 คน

2.2 ประชาชนชาวบ้านหรือกลุ่มผู้มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์ของเมืองศรีเทพ และตำนานเมืองลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญ ที่ปรึกษา รวมถึงบุคคลทุกฝ่ายที่มีส่วนร่วมสร้างสรรค์การแสดง จำนวน 6 คน

2.3 นำข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมจากการศึกษาเอกสาร ตำรา หนังสือเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงข้อมูลจากการสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์แล้วจำแนกแยกประเด็นตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ จากนั้นตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลโดยใช้วิธีการสามเส้า และดำเนินการประชุมหาข้อสรุป ในการนำข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเรื่องตำนานเมืองลุ่ม มาแปรรูปเป็นการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก โดยจัดเสวนา 2 ครั้ง ระดมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชา เพื่อออกแบบกระบวนการสร้างสรรค์การแสดงในงานวิจัยครั้งนี้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา ประกอบบริบท และประมวลผลเข้าด้วยกัน รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนเพื่อให้เห็นภาพรวมของข้อมูล

4. การสร้างสรรค์การแสดง เป็นการนำเอาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเชิงเอกสาร และการสัมภาษณ์ ที่ได้ทำการวิเคราะห์และตรวจสอบความถูกต้องแล้ว นำไปสู่กระบวนการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม โดยแบ่งงานเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

4.1 วางแผนเตรียมการผลิต ประชุมวางแผนงานเบื้องต้นที่โรงเรียนบ้านกม. 35 เตรียมการจัดการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม พัฒนาประเด็นการนำเสนอของเรื่อง พัฒนาโครงสร้างบทละคร พัฒนาบทละคร ดนตรีและบทร้อง พัฒนางค์ประกอบศิลป์ พัฒนาเครื่องแต่งกาย สร้างสรรค์หุ่นเชิดและคัดเลือกนักแสดง

4.2 การผลิตและการฝึกซ้อม เป็นขั้นตอนที่นักแสดงแต่ฝ่าย ๆ ได้ทำการฝึกซ้อมและดำเนินการผลิตการแสดงประกอบด้วย การอ่านบทรวม วิเคราะห์และตีความบทละคร และตัวละคร การซ้อมเชิดหุ่นการดำเนินการผลิตองค์ประกอบอื่น ๆ เพื่อนำไปสู่การทดลองทำการแสดง

5) สรุปผล รายงานผลการวิจัย และเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการวิจัยสร้างสรรค์ครั้งนี้ *เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้* ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) ที่มีลักษณะการสร้างคำถามต่าง ๆ ที่ไม่เป็นทางการมากนัก ใช้เป็นคำถามปลายเปิดที่สามารถยืดหยุ่นให้กับผู้ให้ข้อมูลในการตอบได้ และมีการปรับเปลี่ยนได้ตลอดตามความเหมาะสม โดยได้กำหนดรายการสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 4 ตอน มีคำถามทั้งสิ้น 16 ข้อ ประกอบไปด้วยประเด็นคำถามดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ประวัติศาสตร์ของเมืองศรีเทพ และตำนานเมืองลุ่ม

ตอนที่ 3 แนวทางในการออกแบบการสร้างสรรค์การแสดงละคร

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นอื่น ๆ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) สำหรับสอบถามข้อมูลแบบเชิงลึก ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

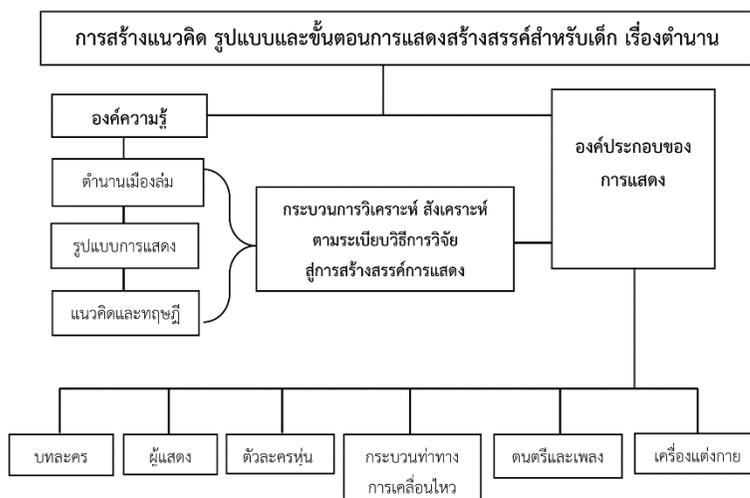
1. ศึกษาเอกสาร หนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของเมืองศรีเทพ ความเป็นมาของชุมชนท้องถิ่นศรีเทพ และตำนานเมืองลุ่ม รวมถึงการออกแบบการสร้างสรรค์การแสดง และ องค์ประกอบต่าง ๆ ของการแสดง โดยศึกษารายละเอียดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้เป็นแนวทางและขอบเขตในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2. กำหนดขอบเขตของข้อความ โดยผู้สัมภาษณ์กำหนดประเด็นคำถามหรือรายการคำถามเรียงลำดับไว้แล้วก่อนที่จะสัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3. นำแบบสัมภาษณ์ตรวจสอบความถูกต้องให้มีความครอบคลุมด้านเนื้อหา ก่อนนำมาใช้จริง โดยหาค่าดัชนีความเที่ยงตรง (Index of Item Objective Congruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ซึ่งผลจากการตรวจหาค่าดัชนี พบว่า แต่ละข้อมากกว่า 0.5 แปลได้ว่า มีความสอดคล้องระหว่างข้อความแต่ละข้อกับจุดประสงค์

สรุปผลการวิจัย

การสร้างแนวคิด รูปแบบและขั้นตอนการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและออกแบบการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม โดยเป็นการนำเอาตำนานเมืองลุ่มของอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ มาผสมผสานกับแนวคิดและรูปแบบการแสดงประเภทต่าง ๆ สู่ขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์จนเกิดเป็นสื่อในการสร้างการเรียนรู้และพัฒนาคุณธรรมเรื่องความกตัญญูและความซื่อสัตย์ให้แก่เด็ก ดังนี้

ภาพที่ 1 สรุปผลการวิจัย

จากภาพ สามารถอธิบายการสร้างแนวคิด รูปแบบและขั้นตอนการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม ได้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลแนวคิดหลักของตำนานเมืองลุ่มสำหรับการสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นกำหนดวางแผนในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลและดำเนินการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ และจากการลงภาคสนามสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำมาวิเคราะห์และแปรรูปให้เป็นบทละครเพื่อใช้ในการแสดง ตามแนวคิดการแปรรูปวรรณกรรม โดยจากการศึกษาแนวคิดของตำนานเมืองลุ่ม พบว่า เป็นเรื่องราวที่เล่าขานกันมายาวนานเป็นการอธิบายประวัติความเป็นมาของสิ่งสำคัญต่อคนในชุมชน ที่สะท้อนความเข้าใจในลักษณะทางด้านของภูมิศาสตร์ของชาวบ้านที่ถูกบันทึกไว้และถูกบอกเล่ารุ่นสู่รุ่น ล้วนเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น โดยจากการวิเคราะห์ตำนานเมืองลุ่มยังพบว่า แก่นแนวคิดหลักของเรื่องสะท้อนให้เห็นถึงการมีคุณธรรม

ในชีวิต คือ การมีความซื่อสัตย์ และความกตัญญู ซึ่งถือเป็นคุณธรรมสำคัญในการดำเนินชีวิตและควรปลูกฝังให้เกิดในตัวบุคคล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ออกแบบแนวคิดโดยรวมในการจัดสร้างเป็นการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม โดยใช้แนวคิดตามทฤษฎีการแปรรูปวรรณกรรม (จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา, 2544) โดยมีการเพิ่มเติม ลด ตัด ทอนหรือสลับฉากลำดับของตัวละครสถานที่ และบทสนทนาแต่ยังคงเค้าโครงเรื่องเดิมไว้ให้อยู่ภายใต้เรื่องของการปลูกฝังคุณธรรมที่มุ่งเน้นสอนให้ผู้ชมเกิดคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู รวมไปถึงเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง เพื่อพัฒนาจิตสำนึกทำให้รู้สึกหวงแหนที่จะนำไปสู่การอนุรักษ์ การส่งเสริม และการพัฒนาท้องถิ่นของตนให้เจริญยิ่งขึ้น

2. การกำหนดรูปแบบของการแสดง ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเผยแพร่เนื้อหาตำนานเมืองลุ่มและการปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็ก จึงได้ออกแบบการแสดงละครขึ้นมาใหม่ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กที่อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดละครสำหรับเด็ก ที่เป็นการแสดงละครเวทีที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีอายุ 9-12 ปี โดยมีรูปแบบการแสดงที่หลากหลายผสมผสานระหว่างละครพูดที่นำมาใช้ในการดำเนินเรื่องเป็นหลัก และละครเพลงสำหรับเด็กที่นำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งในการสลับกับบทพูด สนทนาของตัวละคร และใช้ในการบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นบทเพลงสั้น ๆ ที่มีภาษาเข้าใจง่ายเหมาะกับเด็ก และการแสดงหุ่นเชิดที่นำมาเพิ่มความสนใจของเด็กในการฟังเรื่องเล่าจากการแสดงให้ได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงสื่อเทคนิคประสมต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนใจและเพิ่มอรรถรสให้แก่การรับชมมากขึ้น ซึ่งในการกำหนดรูปแบบการแสดงนั้นมุ่งเน้นเพื่อสร้างการเรียนรู้และพัฒนาเด็กและเยาวชน ผ่านเรื่องราวของตำนานเมืองลุ่มที่มีเนื้อหาในการสร้างการเรียนรู้เรื่องราวของชุมชนท้องถิ่น รวมถึงเป็นการพัฒนาด้านคุณธรรมให้กับเด็กและเยาวชนให้มีความซื่อสัตย์และกตัญญู

3. การแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่มมีกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานโดยใช้องค์ความรู้แนวคิด หลักการจากการศึกษาข้อมูลรวมถึงการสัมภาษณ์มาผสมผสานกับองค์ประกอบของการแสดง เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนในการสร้างสรรค์ 7 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 การออกแบบบทละคร การสร้างบทละครในการแสดง เป็นการใช้นวัตกรรมมาเป็นแนวทางหลักในการจัดสร้างบทละคร โดยคำนึงถึงรูปแบบของการแสดง ที่เป็นการแสดงสำหรับเด็กที่มีอายุระหว่าง 9-12 ปี โดยผสมผสานระหว่างการแสดงละครพูด ละครเพลงสำหรับเด็ก และการแสดงหุ่นเชิด ดังนั้นบทละครที่ใช้สำหรับการแสดงในครั้งนี้ จึงเป็นการสร้างสรรค์ขึ้นในรูปแบบของละครพูดผสมผสานกับละครเพลงสำหรับเด็กที่นำมาเป็นส่วนประกอบในบางช่วงของการแสดง ซึ่งเพลงร้องจะช่วยให้การดำเนินเรื่องนั้นให้น่าสนใจ ด้วย

การสรุปเนื้อหาในบางส่วนให้มาอยู่ในบทเพลงสั้น ๆ เพื่อที่จะเข้าถึงจิตใจของเด็กได้มากขึ้น (เกียรติสุดา ภิรมย์, 2565, 26 กันยายน) โดยบทละครที่สร้างสรรค์ขึ้นนั้นจะลักษณะเป็นบทพูด เกรจาของตัวละครและบทร้องประกอบเพลงที่เป็นการบรรยายเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยภาษาที่นำมาสร้างบทละครสำหรับเด็กในครั้งนี้จะเป็นภาษาพูดง่าย ๆ กะทัดรัดไม่ซับซ้อน และมีการสอดแทรกความขบขันสนุกสนานแต่ไม่หยาบคาย ซึ่งการดำเนินเรื่องของเหตุการณ์จะเป็นแบบผสมผสานของยุคสมัยที่แสดงให้เห็นถึงปัจจุบันและอดีต โดยเป็นการสร้างสรรค์บทละครชิ้นใหม่ที่เรียบเรียงมาจากเค้าโครงเดิมของตำนานและมีการปรับแต่งเพิ่มเติมส่วนหนึ่ง เพื่อให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบันและมีความเหมาะสมเข้ากับกลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน

3.2 การคัดเลือกนักแสดง ถือเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างหนึ่งของการสร้างสรรค์แสดง ซึ่งการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม เป็นการนำเสนอการแสดงละครเวทีที่จัดแสดงขึ้นสำหรับเด็ก โดยมีรูปแบบการแสดงที่ผสมผสานระหว่างละครพูด และละครเพลงสำหรับเด็กและการแสดงหุ่นเชิด ซึ่งจากการศึกษาพัฒนาการทางด้านร่างกายของเด็กนั้นพบว่าเด็กในช่วงวัยนี้ 9-12 ปีเป็นวัยที่กล้ามเนื้อทำงานได้ดี และสามารถควบคุมกล้ามเนื้อในส่วนต่าง ๆ ของร่างกายในการแสดงได้เป็นอย่างดี (รจนา สุนทรานนท์, 2537) ดังนั้นในการคัดเลือกนักแสดงจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุระหว่าง 9-12 ปี ซึ่งจะพิจารณาตามบทบาทของตัวละครและลักษณะของการแสดง

3. การออกแบบตัวละครหุ่น “หุ่น” นับเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่สามารถนำมาเป็นแนวทางในพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ประกอบในการแสดงละครสำหรับเด็กได้ ซึ่งหุ่นจะมีลักษณะคล้ายตุ๊กตาที่เด็กคุ้นเคย มีสีสันสดใส หุ่นบางตัวสร้างจากจินตนาการของคนสร้าง ไม่ต้องมีแบบแผนหุ่นจึงสามารถนำมาใช้แสดงเพื่อสร้างความบันเทิงและการเรียนรู้ของเด็ก ๆ ซึ่งปัจจุบันได้รับความนิยมสูง ทำให้ละครหุ่นได้รับการพัฒนารูปแบบและแนวการนำเสนออย่างต่อเนื่อง โดยมีการดัดแปลงหุ่นไปใส่ไว้ในละครเวที เป็นการแสดงที่มีหุ่นเป็นตัวละครต่าง ๆ ร่วมแสดงกับคน ดังนั้นการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม จึงได้มีการออกแบบตัวละครหุ่นมาใช้ประกอบการแสดง เพื่อสร้างความสนุกสนานและน่าสนใจ ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ตัวละครหุ่นชิ้นใหม่ตามบทบาทของตัวละครที่ปรากฏอยู่ในตำนานเมืองลุ่มผสมผสานกับจินตนาการของผู้สร้างสรรค์ โดยการสร้างหุ่นประกอบการแสดงให้มีกลไกการเชิดที่มีลักษณะท่าทางการเคลื่อนไหวได้คล้ายคลึงกับมนุษย์ เช่น การขยับปาก ขยับตา มือและขาได้ ด้วยการใช้เซอร์โวมอเตอร์ (Servo Motor) ขนาดเล็กเป็นตัวบังคับการเคลื่อนไหว มีการออกแบบหุ่นให้มีลักษณะอยู่ในแนวรูปแบบของตัวการ์ตูนมากกว่าการเสมือนคนจริง ซึ่งใช้แนวคิดง่ายและประหยัดเป็นหลักในการสร้างสรรค์ โดยหุ่นที่ออกแบบจะมี

ความเรียบง่ายสามารถใช้งานในการแสดงสื่อความหมายได้เป็นหลักสำคัญ มากกว่าความสวยงาม ใช้วิธีการสร้างสรรค์ด้วยการประยุกต์ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่หาได้ง่ายและราคาถูก เช่น ไม้ กระดาษ ดิน และนำมาสร้างสรรค์ขึ้นจากการใช้ศิลปะด้านการปั้น การวาด และการสาน เป็นต้น

3.4 การออกแบบลีลาและกระบวนท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการแสดง การเคลื่อนไหวเป็นการแสดงออกที่สามารถดึงดูดสายตาของผู้ชม โดยนักแสดงต้องสามารถควบคุมและใช้ร่างกายแสดงความต้องการของตัวละครนั้น ๆ มาแสดงออกผ่านการเคลื่อนไหว (นพมาศ แวหวงส์, 2553) ซึ่งการเคลื่อนไหวบนเวทีนั้นก็จะมีลีลาที่หลากหลายเป็นไปตามลักษณะของรูปแบบการแสดง ดังนั้นในการออกแบบลีลาและกระบวนท่าทางการเคลื่อนไหวประกอบการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม จึงได้มีการศึกษาข้อมูลรูปแบบของการแสดงและนำมาวิเคราะห์เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดลีลาท่าทางการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้แสดง ซึ่งเป็นการออกแบบท่าทางโดยการใช้ลักษณะของการเคลื่อนไหวตามรูปแบบการแสดงละครพูดที่เป็นการใช้กระบวนท่าทางสามัญด้วยการเคลื่อนไหวตามธรรมชาติในชีวิตประจำวันของมนุษย์ ซึ่งจะเน้นการถ่ายทอดอารมณ์ของผู้แสดงเป็นหลักสำคัญ

3.5 การออกแบบดนตรีและเพลงประกอบการแสดง จากการออกแบบสร้างสรรค์บทละครที่ใช้ในการแสดงขึ้นใหม่ ให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มผู้ชมที่เป็นเด็กและเยาวชน โดยมีลักษณะเป็นละครที่มีการร้องเพลงแทรกอยู่เป็นส่วนประกอบเพื่อช่วยบอกเล่าบรรยายถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพลงที่มีอยู่ในละครเวทีสำหรับเด็กต้องมีความสมเหตุสมผลที่จะอยู่ตรงนั้น ช่วยให้เกิดความรู้สึกและสร้างบรรยากาศที่ช่วยให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกร่วมไปกับเหตุการณ์ โดยการสร้างสรรค์ดนตรีและแนวเพลงใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเป็นท่วงทำนองที่ไพเราะเรียบง่ายเหมาะสมสำหรับผู้ชมในสมัยปัจจุบัน โดยลักษณะเด่นของเพลงประกอบทั้งหมดถูกออกแบบไว้ให้มีท่วงทำนองที่ใกล้เคียงกันตลอดทั้งเรื่องแต่จะให้น้ำหนักเสียงไปตามความรู้สึกของเรื่อง โดยใช้เครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีสากลมาและเครื่องดนตรีพื้นบ้านมาผสมผสานกับดนตรีอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Music) เพื่อสร้างความแปลกใหม่เพิ่มอรรถรสและสุนทรีย์ให้กับการแสดง

3.6 การออกแบบเครื่องแต่งกายที่นักแสดงสวมใส่ในการแสดง นั่นก็เพื่อความงดงามและบ่งบอกถึงบุคลิกลักษณะ สถานภาพของตัวละคร รวมถึงแสดงให้เห็นถึงยุคสมัยที่ปรากฏอยู่ในท้องเรื่อง (สุรพล วิรุฬห์รักษ์, 2547) ซึ่งการออกแบบเครื่องแต่งกายประกอบการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม ได้ศึกษารูปแบบการแสดงที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานและนำข้อมูลที่ได้ มาทำการออกแบบผสมผสานกับจินตนาการของผู้วิจัย โดยได้ออกแบบลักษณะการแต่งกายตามรูปแบบของการแสดงละครพูด ที่มีลักษณะสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพฐานะ

หรือลักษณะบุคลิกของตัวละครแต่ละบทบาทตามยุคสมัยในท้องเรื่อง โดยยึดหลักการออกแบบให้เรียบง่าย สะดวกสบายต่อการเคลื่อนไหว และประหยัด ด้วยการนำของเดิมที่มีอยู่มาปรับปรุงดัดแปลง โดยการใช้กรรมวิธีในการประดิษฐ์ตกแต่งให้ดูสวยงามเป็นธรรมชาติ เพื่อเป็นการลดต้นทุนที่ใช้ในการจัดการแสดงและยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นได้อีก

นอกจากนี้ยังได้ใช้แนวคิดทฤษฎีสี มาเป็นแนวทางในการกำหนดสีของเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกายให้เกิดความเหมาะสมกับตัวละครและฉากประกอบการแสดงให้กลมกลืนสวยงาม ซึ่งในทางจิตวิทยาพบว่าสีนั้นมีผลต่อความรู้สึกของมนุษย์ ดังนั้นในการสร้างละครสำหรับเด็ก สีของเครื่องแต่งกายควรเป็นสีที่มีความสดใส สีสันหลากหลายเพื่อเป็นแรงจูงใจสำหรับเด็ก เนื่องจากช่วงวัยของเด็กนั้นจะมีความชื่นชอบสีที่มีความสดใสและมีความเป็นแฟนตาซี (พรรัตน์ ดำรุง, 2565, 2 พฤษภาคม) นอกจากนี้ในการออกแบบสีของเครื่องแต่งกายจะต้องคำนึงถึงแสงสี ที่ใช้ประกอบการแสดง เพื่อป้องกันไม่ให้สีของเครื่องแต่งกายผิดเพี้ยนไปจากเดิม

3.7 การออกแบบฉาก แสง สี และอุปกรณ์ประกอบการแสดง จะช่วยสื่อความหมายและอารมณ์ของการแสดงให้เพิ่มมากขึ้น โดยจะสามารถทำให้คนดูนั้นมีความเข้าใจกับภาพของการแสดงได้ดีขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่า ฉาก แสง สี อุปกรณ์และเทคนิคสื่อผสมจะทำหน้าที่แตกต่างกัน แต่เมื่อองค์ประกอบเหล่านี้ได้อยู่ร่วมกันและปรากฏขึ้นพร้อมกัน ก็จะทำให้ผลงานที่น่าเสนอมีความกลมกลืนและสมบูรณ์สวยงาม

การออกแบบฉากการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม กำหนดไว้ให้มีการแบ่งฉากเป็นตอนเปลี่ยนไปตามท้องเรื่องให้เหมาะสมกับสถานที่และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยใช้จอภาพระบบโพรเจคเตอร์ (Projector) เป็นฉากในการรับภาพ เนื่องเป็นสื่ออย่างหนึ่งที่ทำให้ได้ง่าย และสามารถเปลี่ยนฉากการแสดงได้ตามเนื้อเรื่องได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งยังใช้ร่วมกับเทคโนโลยี Multimedia ในการสร้างภาพต่าง ๆ ทำให้การแสดงนั้นมีมิติมากขึ้นดูสมจริงและน่าสนใจ สามารถดึงดูดความสนใจจากเด็กได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังใช้อุปกรณ์ประกอบฉากเสมือนจริง เพื่อเพิ่มความชัดเจนและสมจริงเป็นการช่วยในด้านการสื่อสารและสามารถทำให้เด็กเข้าถึงบรรยากาศของการแสดงได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งอุปกรณ์ประกอบการแสดงจะจัดสร้างขึ้นเองโดยใช้วัสดุที่มีน้ำหนักเบาสร้างชิ้นง่าย ๆ ทำด้วยไม้หรือกระดาษ แล้วใช้เทคนิคการตกแต่งให้ดูสมจริง รวมทั้งการใช้เทคนิคทางด้านแสง สี เข้ามาประกอบให้ดูสมจริงยิ่งขึ้น

มีการใช้เทคนิคไฟ-แสงที่สมจริงทำให้เกิดภาพและบรรยากาศที่สวยงามให้ผู้ชมเกิดสุนทรียภาพ โดยการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่มได้อาศัยเทคนิคของแสงสี เพื่อช่วยเพิ่มมิติพิเศษให้กับการแสดง โดยการออกแบบแสงสีให้มีความสมดุลกับการแสดง มีการแบ่ง

แสงเพื่อป้องกันเวลาและการสร้างอารมณ์ในท้องเรื่องให้แก่ผู้ชม โดยสีประกอบการแสดงจะแบ่งออกเป็น สีน้ำเงินจะใช้แทนช่วงเวลาบรรยากาศของกลางวันและกลางคืนด้วยวิธีการปรับเปลี่ยนลดความเข้มของสี ส่วนสีแดงจะใช้สร้างบรรยากาศหรือสถานการณ์ที่คับขัน อันตราย หรืออารมณ์โกรธของตัวละคร โดยจะใช้ไฟ LED ติดตั้งไว้ที่บริเวณด้านหน้าทั้งซ้ายและขวาของเวที ซึ่งการใช้หลอดไฟ LED นั้นเป็นอุปกรณ์ที่มีความทันสมัยมากขึ้นเนื่องจากเป็นหลอดไฟที่สามารถเปลี่ยนสีได้ทุกเฉดสีและมีราคาประหยัดไฟไม่ร้อนง่ายเหมาะกับการติดตั้งในทุกพื้นที่ (ไตรรงค์ ตรีณานนท์, 2565, 26 สิงหาคม) ซึ่งข้อควรระวังในออกแบบแสงสี ต้องหลีกเลี่ยงแสงสี ที่จะทำให้สีของเสื้อผ้าเปลี่ยนไป ดังนั้นจึงต้องมีการออกแบบแสงสีที่ใช้ประกอบการแสดงกับสีของเสื้อผ้าให้มีความเหมาะสมและสมดุลกัน

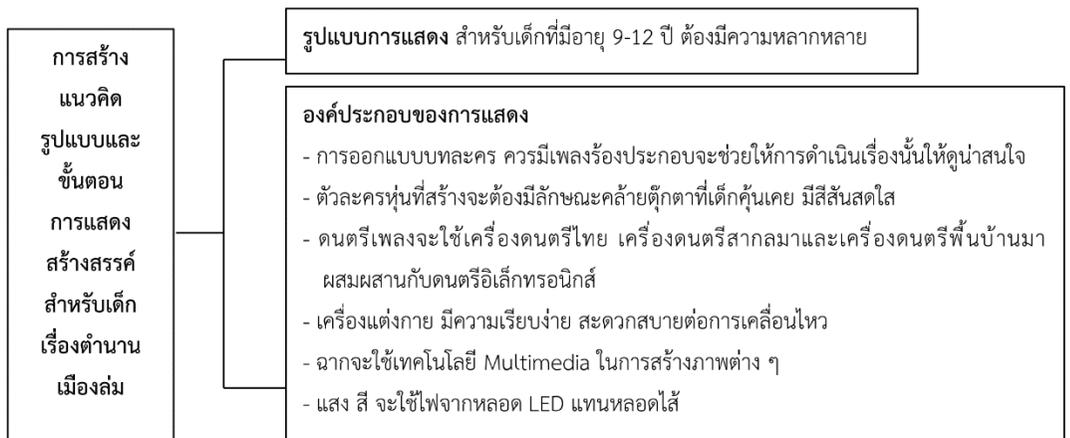
อภิปรายผลการวิจัย

การแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม เป็นสื่อการเรียนรู้แบบใหม่ในการเผยแพร่เนื้อหาของตำนานเมืองลุ่มที่สามารถปลูกฝังคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์และความกตัญญูให้เกิดกับเด็กได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเหมิงหยู เฟิง (Mengyu Feng) ที่พบว่า การสอนโดยการใช้การแสดงละครในรูปแบบการเล่าเรื่องโดยการมีส่วนร่วมของเด็กที่ผสมผสานกับวัฒนธรรมการแสดงของตะวันตกนั้นส่งผลต่อการพัฒนาคุณธรรมของเด็ก ๆ ซึ่งละครสามารถกระตุ้นจินตนาการของผู้เรียนและส่งเสริมคุณธรรมทางสังคมให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่เห็นอกเห็นใจผู้อื่นได้ในระดับหนึ่งมากกว่ารูปแบบการสอนแบบดั้งเดิม ซึ่งแนวคิดโดยรวมในการจัดสร้างเป็นการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่ม เป็นการนำเอาตำนานมาสร้างสรรค์เป็นบทละครโดยใช้แนวคิดการแปรรูปรวณกรรมให้เป็นการแสดงเพื่อใช้ในการเรียนการสอน ที่มีการเพิ่มเติม ลด ตัด ทอนหรือสลับฉากลำดับของตัวละคร สถานที่ และบทสนทนาแต่ยังคงเค้าโครงเรื่องเดิมไว้ให้อยู่ภายใต้เรื่องของการปลูกฝังคุณธรรมที่มุ่งเน้นสอนให้ผู้ชมเกิดคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์ ความกตัญญู รวมไปถึงเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของท้องถิ่น เช่นเดียวกับงานวิจัยของวิศปต์ย์ ชัยช่วย (2557) ที่เป็นการนำเอาเรื่องอุรังคธาตุที่เป็นวรรณกรรมประเภทตำนานมาวิเคราะห์ ตีความ และนำมาแปรรูปเป็นบทการแสดงโดยใช้แนวคิดการแปรรูปรวณกรรม ในการปรับเปลี่ยนแปรรูปเป็นงานสร้างสรรค์การแสดงประกอบแสง เสียงที่สามารถแสดงได้จริง โดยการแสดงสร้างสรรค์สำหรับเด็ก เรื่องตำนานเมืองลุ่มมีรูปแบบการแสดงที่เป็นละครเวทีที่มีการผสมผสานระหว่างแนวคิดละครสำหรับเด็กกับรูปแบบการแสดงที่หลากหลาย อาทิ การแสดงละครพูด ละครเพลงและการแสดงหุ่นเชิด รวมถึงสื่อเทคนิคประสมต่าง ๆ เพื่อสร้างความ

สนใจและเพิ่มอรรถรสให้แก่เด็ก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของชนันญา ชูนาท (2558) ที่สร้างสรรค์การแสดง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจใน ศิลปะการแสดงหุ่นละครเล็กสำหรับคนรุ่นใหม่ โดยใช้ความหลากหลายของรูปแบบการแสดงที่มีการผสมผสานศิลปะการละคร นาฏยศิลป์ไทย การเชิดหุ่นละครเล็กและนาฏยศิลป์ตะวันตกเข้าด้วยกัน เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชนรุ่นใหม่

องค์ความรู้ใหม่

ผู้วิจัยขอสรุปองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ใหม่

การนำเอาแนวคิดทางการละคร และรูปแบบการแสดงที่หลากหลายมาปรับใช้กับทางการศึกษา โดยการจัดให้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กก็จะช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนและช่วยปลูกฝังให้เด็กนั้นจดจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น โดยมีแนวทางในการสร้างสรรค์การแสดงที่ใช้รูปแบบการแสดงที่มีความหลากหลายผสมผสานกันเพื่อให้เหมาะสมกับเด็กอายุ 9-12 ปี โดยใช้องค์ประกอบของการแสดงในการสร้างสรรค์ที่จะช่วยสร้างความน่าสนใจให้แก่เด็ก ด้วยการออกแบบบทละครที่มีเพลงร้องประกอบกับใช้เสียงเพลงและดนตรีที่เป็นแนวเพลงใหม่ที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนเป็นท่วงทำนองที่ไพเราะเรียบง่ายจากเครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีสากลมาและเครื่องดนตรีพื้นบ้านมาผสมผสานกับดนตรี และเพื่อสร้างความแปลกใหม่ที่สร้างจะใช้เทคโนโลยี Multimedia ในการสร้างภาพต่าง ๆ ทำให้ภาพนั้นดูสมจริงยิ่งขึ้น ประกอบกับแสง สี

ของไฟที่มาจากหลอด LED ที่สามารถเปลี่ยนสีได้ทุกเฉดทำให้เป็นการช่วยประหยัดเวลาและช่วยสร้างบรรยากาศได้สมจริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). *8 คุณธรรมพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- เกียรติสุดา ภิรมย์. (2565, 26 กันยายน). *ละครสำหรับเด็ก*. (กมลชนก สุวรรณประเวท, ผู้สัมภาษณ์).
- จักรกฤษณ์ ดวงพัตรา. (2544). *แปล แปลง แปรรูปแบบละคร*. กรุงเทพฯ : ศยาม.
- ชนันญา ชูนาค. (2558). *ละครสำหรับเด็ก: การสร้างสรรค์การแสดง เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในศิลปะการแสดงหุ่นละครเล็กสำหรับคนรุ่นใหม่*. (วิทยานิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์). คณะศิลปกรรมศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไตรรงค์ ตีรณานนท์. (2565, 26 สิงหาคม). *การออกแบบฉาก แสงสีประกอบการแสดง*. (กมลชนก สุวรรณประเวท, ผู้สัมภาษณ์).
- ทิตนา แคมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้ เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ ที่มีประสิทธิภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพมาศ แวหงส์. (2553). *ปริทัศน์ศิลปะการแสดงละคร*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาศิลปการละคร คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรัตน์ ดำรุง. (2565, 2 พฤษภาคม). *การสร้างสรรค์ละครสำหรับเด็ก*. (กมลชนก สุวรรณประเวท, ผู้สัมภาษณ์).
- พูนสุข บุญยสวัสดิ์, (2561). *คุณธรรมและเจตคติสำหรับเด็ก*. เข้าถึงได้จาก: <http://www.pecerathailand.org/2018/01/664.html>
- รจนา สุนทรานนท์. (2537). *วิธีสอนและเทคนิคการสอนนาฏศิลป์ไทย*. ปทุมธานี : ศูนย์ปฏิบัติการพิมพ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วิศปต์ย์ ชัยช่วย. (2557). *กระบวนการสร้างสรรค์บทการแสดงประกอบแสง เสียง เรื่องอุรังคธาตุ*. *วารสารศิลปกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 6(1), 88-112.
- สุรพล วิรุฬห์รักษ์. (2547). *หลักการแสดงนาฏศิลป์ปริทรรศน์*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.